

La comunitat: la utopia dels orígens

(Ac 2,42-47; 4,32-35; 5,12-16)

NICOLAS POUSSIN (1594-1665), *La mort de Safira*

El text

<i>1a panoràmica</i> Ac 2,42-47	<i>2a panoràmica</i> Ac 4,32-35	<i>3a panoràmica</i> Ac 5,12-16
2 ⁴² Tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries.	4 ³² La multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima, i cap d'ells no considerava com a propis els béns que posseïa, sinó que tot estava al servei de tots.	5 ¹² Per mitjà dels apòstols es feien molts senyals i prodigis entre el poble. Tots els creients es reunien unànimement al pòrtic de Salomó,
⁴³ Per mitjà dels apòstols es feien molts prodigis i senyals, i la gent sentia un gran respecte.	³³ Amb gran poder els apòstols donaven testimoni de la resurrecció de Jesús, el Senyor, i la gràcia	¹³ però ningú no gosava unir-se a ells, encara que el poble en feia grans elogis; ¹⁴ i un nombre cada vegada més gran d'homes i dones

¹ *Panoràmica* o «sumari»; l'autor dóna una visió general d'una situació, abans de reprendre el seu relat. Els verbs estan en imperfecte per assenyalar la durada i la repetició: «eren... venien... distribuïen...»

	abundosa de Déu actuava en ells.	es convertien a la fe en el Senyor.
⁴⁴ Tots els creients vivien units i tot ho tenien al servei de tots; ⁴⁵ venien les propietats i els béns per distribuir els diners de la venda segons les necessitats de cadascú.	³⁴ Ningú d'entre ells no vivia en la indigència, perquè tots els qui eren propietaris de terres o de cases les venien, portaven el producte de la venda, ³⁵ i el dipositaven als peus dels apòstols. Després era distribuït segons les necessitats de cadascú.	¹⁵ Fins i tot la gent treia els malalts pels carrers i els deixava allà en llits i lliteres, perquè quan Pere passés, almenys la seva ombra en toqués algun.
⁴⁶ Cada dia eren constants a assistir unànimement al culte del temple. A casa, partien el pa i prenien junts el seu aliment amb joia i senzillesa de cor. ⁴⁷ Lloaven Déu i eren ben vistos de tot el poble. I cada dia el Senyor afegia a la comunitat els qui acollien la salvació.	³⁶ Josep, un levita d'origen xipriota, a qui els apòstols havien donat el sobrenom de Bernabé —que vol dir «fill de consolació»—, ³⁷ es va vendre un camp que posseïa, va portar els diners i els diposità als peus dels apòstols. (segueix el contraexemple: Ananies i Safira , 5,1-11)	¹⁶ També hi acudia molta gent de les poblacions veïnes de Jerusalem portant malalts i persones turmentades per esperits malignes. Tots recobraven la salut.

5 ¹ També un home que es deia Ananies, juntament amb Safira, la seva muller, es va vendre una propietat. ² Després, d'acord amb ella, es va reservar una part dels diners i va dipositar la resta als peus dels apòstols. ³ Pere li digué:

—Ananies, per què has deixat que Satanàs envaís el teu cor? Reservant-te una part dels diners del terreny, has mentit a l'Esperit Sant. ⁴ Quan encara era teu, eres lliure de quedar-te'l; i, quan te l'has venut, podies disposar com volguessis dels diners. Per què el teu cor ha maquinat una cosa així? No has mentit als homes, sinó a Déu!

⁵ Tan bon punt Ananies va sentir aquestes paraules, caigué a terra i va expirar. Un gran temor s'apoderà de tots els qui escoltaven.

⁶ Els joves van amortallar el cos i se l'endugueren per enterrar-lo.

⁷ Al cap d'unes tres hores va arribar la seva dona, sense saber res del que havia passat.

⁸ Pere li preguntà:

—Digues-me, ¿és veritat que vau vendre el camp per tal preu?

Ella respongué:

—Sí, per tal preu.

⁹ Pere li replicà:

—Com és que heu anat d'acord per posar a prova l'Esperit del Senyor? Mira, els qui vénen d'enterrar el teu marit ja són a la porta i se t'enduran també a tu.

¹⁰ A l'instant la dona va caure als peus de Pere i va expirar. Quan els joves entraren, la trobaren morta; se l'endugueren i l'enterraren al costat del seu marit. ¹¹ Un gran temor s'apoderà de tota la comunitat i de tots els qui sentien explicar aquests fets.

I. Per llegir

En exclusiva per a la nostra redacció: una entrevista amb l'autor dels Fets

Redacció: Benvolgut Lluc, hem observat tot llegint el capítol 2 de la teva obra que continuaves el relat de la Pentecosta fins a la formació d'una comunitat que ho compartia tot, fins i tot els diners. Això què vol dir per a tu, que l'Esperit Sant toca la butxaca?

Lluc: Sí, i tant. L'Esperit Sant no dóna només la paraula, també fa viure un «ser-junts» fins a compartir-ho tot: allò espiritual i allò material. Això em semblava tan important que he repetit aquesta escena en el capítol 4. Quan vull insistir, repeteixo. Però tot repetint vario, per no cansar-vos massa. Per si no heu acabat de veure-ho.

Redacció: Molt bé! Però veiem que «la cosa rutlla», és massa bonic per ser veritat, aquest «comunisme de l'amor»...

Lluc: Espereu, llegiu fins al final. Veureu al capítol 5 un episodi ben fosc: hi ha dos enterraments, un darrere l'altre, perquè un matrimoni ha mentit sobre els diners. Veieu que sóc realista. Però calia amagar l'entusiasme del començament?

Redacció: Sí, és bonic. Però creiem que tu estaves una mica cansat quan has escrit això, perquè no només et repeteixes, sinó que ho barreges tot: la vida fraterna de la comunitat, l'ensenyament i els miracles dels apòstols, el creixement numèric de la comunitat... Què té a veure tot això junt?

Lluc: Cansat? No, no més que els apòstols que estaven borratxos el matí de Pentecosta. Però amb aquesta «melé» (com dieu en el rugbi), he volgut ajudar-vos a descobrir alguna cosa. No he donat només dues percepcions (dues panoràmiques o sumaris) sobre la vida de la comunitat, n'hi ha una tercera en el capítol 5 que donarà claus de lectura. Us cal buscar, trobar i marcar un assaig, i potser també transformar-lo... en la vostra vida...

Lèxic

♦ **Bernabé** (4,36): aquest sobrenom donat al levita Josep, nascut a Xipre, significa literalment *fill (bar) de profeta* (nabí); Lluc tradueix aquest sobrenom per «*fill de consolació*». De fet, un «fill de profeta», és a dir un profeta, és un home que reconforta enmig de les proves. Bernabé jugarà un gran paper com a mediador entre Pau, nou convertit, i l'Església de Jerusalem (Ac 9,26), i serà un dels grans missioners de l'Església d'Antioquia (Ac 13–14).

♦ **Temor** (2,43): en el llenguatge bíblic no és la por i el pànic, sinó el sentiment religiós d'estar en presència de Déu i de la seva acció.

- ♦ **Doxològic:** el que celebra i glorifica Déu: el seu Nom, la seva obra de salvació.
- ♦ **Escatològic:** el que concerneix als darrers temps, l'última realització de la salvació.
- ♦ **Essenis:** un dels tres corrents del judaisme contemporani dels apòstols que l'historiador jueu Flavi Josep enumera: fariseus, essenis, saduceus. Els essenis es caracteritzen per la seva intransigència en l'observança de la Llei. Una de les seves comunitats ha esdevingut cèlebre després del descobriment dels manuscrits de Qumran, prop de la Mar Morta.
- ♦ **Levita:** membre de la tribu de Leví, consagrada al servei del Temple.
- ♦ **Lluçà:** el que porta la marca d'estil, de pensament, de composició de l'autor del tercer evangeli i dels Fets dels Apòstols, atribuïts per la tradició a Lluç.
- ♦ **Panoràmica:** també s'anomena «sumari»; en alguns moments el relat s'atura: l'autor dóna una visió general sobre una situació, abans de reprendre el curs del seu relat. Els verbs estan en imperfecte, per assenyalar la durada i la repetició: «eren... venien... distribuïen...»
- ♦ **Pòrtic de Salomó:** galeria amb columnes que envoltava l'esplanada oriental del temple de Jerusalem, oberta fins i tot als no jueus; lloc d'ensenyament de Jesús segons Joan 10,23, i ara dels apòstols (Ac 3,11).
- ♦ **Secta:** veure «essenis»
- ♦ **Signes i prodigis:** expressió per designar la intervenció poderosa de Déu en la història del seu poble, especialment durant l'Èxode.

II. I ara al text

Projecte: tenir davant alhora les tres panoràmiques, i buscar com es comenten les unes a les altres:

- ♦ la primera (2,42-47) desgrana quatre «marques d'identitat» de la vida eclesial (2,42) i subratlla «l'estar junts»;
 - ♦ la segona (4,32-35) concentra l'atenció en com posen en comú els béns i les seves modalitats;
 - ♦ la tercera (5,12-15) focalitza la mirada en l'activitat de guarició dels apòstols, però sense oblidar la comunitat.
1. La «comunió» de la primera comunitat de Jerusalem:
 - ♦ Què pot amagar la paraula «comunió»?
 - ♦ Quines són les diferents paraules amb què Lluç l'expressa?
 - ♦ Quines en són les manifestacions concretes?
 2. Identifiqueu les quatre marques de la vida eclesial que dóna la primera «panoràmica». Quina coherència hi ha entre elles?
 3. L'activitat dels apòstols: Com s'expressa? En què s'assembla a la del ministeri públic de Jesús?
 4. Quina relació estableix el text entre el testimoni apostòlic, la vida comunitària i la relació amb el conjunt del poble?

III. Pistes per actualitzar

1. Aquest model de comunitat —tot i que no es pot transportar tal qual—, en què pot inspirar-nos avui? En la vida social, en la vida de l'Església?
2. Quina experiència de posar en comú, de solidaritat, de repartiment, coneixem? Quins obstacles, quines tensions, quines ajudes trobem en aquest posar en comú?
3. Quin sentit té la paraula «unànim» (2,46) per a la primera comunitat? Per a nosaltres avui?

IV. Pistes per a la pregària

En l'Ascensió Jesús s'allunya per unir-se millor a cada un de nosaltres des de l'interior. En la Pentecosta ens envia el seu Esperit; en la comunitat, en l'Església, en comunió els uns amb els altres formem el Cos de Crist.

El Salm 122 (121)

Quina alegria quan em van dir:

«Anem a la casa del Senyor!»

Ja han arribat els nostres peus
als teus portals, Jerusalem.

Jerusalem, ciutat ben construïda,
conjunt harmoniós!

És allà que puguen les tribus,
les tribus del Senyor,
a complir l'aliança d'Israel,
a lloar el nom del Senyor.

Allí hi ha els tribunals de justícia,
els tribunals del palau de David.

Augureu la pau a Jerusalem:

«Que visquin segurs els qui t'estimen.

Que hi hagi pau en els teus murs,
i quietud als teus merlets.»

Per amor dels meus germans i amics,
deixeu-me dir: «Que hi hagi pau dintre teu.»

Per la casa del Senyor, el nostre Déu,
et desitjo la felicitat.

Podem fer nostra la crida urgent del papa PAU VI de l'any 1967, una crida sempre actual:

66. El món està malalt. El seu mal resideix no tant en l'esterilització dels recursos o en el seu acaparament per alguns, com en la manca de fraternitat entre els homes i entre els pobles.

75. La pregària de tots ha de pujar amb fervor cap al Totpoderós, perquè la humanitat, havent pres consciència de mals tan grans, s'apliqui amb intel·ligència i fermesa a abolir-los. A aquesta pregària ha de correspondre el compromís decidit de cada un, en la mesura de les seves forces

i de les seves possibilitats, en la lluita contra el subdesenvolupament. Que les persones, els grups socials i les nacions puguin donar-se la mà fraternalment, el fort ajudant el dèbil a créixer, posant-hi tota la seva competència, el seu entusiasme i el seu amor desinteressat. Més que ningú, qui està animat per una verdadera caritat és creatiu en descobrir les causes de la misèria, a trobar els mitjans per combatre-la, a vèncer-la decididament. Constructor de pau, «proseguirà el seu camí, encenent la joia i vessant la llum i la gràcia en el cor dels homes en tota la superfície de la terra, fent descobrir, més enllà de totes les fronteres, els rostres dels germans, els rostres d'amics» (PAU VI, Carta encíclica *Populorum progressio* sobre el desenvolupament dels pobles, 26 de març 1967).

Pare nostre

V. Algunes claus de lectura

1. Quatre marques de la vida eclesial

La primera panoràmica enumera de dues en dues quatre marques específiques de la vida de la primera comunitat: la fidelitat a l'ensenyament dels apòstols i la comunió fraterna, la fracció del pa i les pregàries. Aquesta vida és «constant»; no és un simple moment d'emoció provocada per l'entusiasme de la Pentecosta. S'inscriu en la duració: «ells eren...».

1. «*L'ensenyament dels apòstols*»: en tenim una mostra en el discurs de Pere en la Pentecosta (2,22-36). És un testimoniatge. Es tracta de l'anunci de Jesús, del significat del seu ministeri públic i sobretot del seu cim: la Creu i la Resurrecció. El centre d'aquest ensenyament és el misteri pasqual. No es tracta de teoria religiosa, ni de moral (tot i que té conseqüències morals), sinó d'una persona i d'una salvació.
2. La «comunió» és una paraula molt rica, que no cal empobrir reduint-la a tal o tal altre aspecte (espiritual, afectiu, doctrinal, litúrgic, material...). En aquest sumari dels Fets abasta tot el que manifesta «l'estar junts» dels creients. La traducció per «comunió fraterna» recull prou bé la riquesa de sentit. En el segon sumari s'expressa amb: «*un sol cor, una sola ànima*» (4,32), però també pel posar en comú els béns. El «viure units» (2,44.47) és una expressió típica del començament dels Fets. No significa només «en el mateix lloc» (que no és possible sempre), sinó «en una mateixa unitat»². «*Unànimes*» és una altra paraula familiar de Lluç en els Fets per expressar el comportament dels creients (2,46; 4,24; 5,12; 8,6; 15,25).
3. «*La fracció del pa*» és una manifestació quotidiana d'aquesta «comunió» (2,46). Gest ritual de l'àpat jueu, ha esdevingut la designació de l'àpat instituit per Jesús en l'última Cena per commemorar la seva Pasqua (Lc 24,35; Ac 20,7.11; 1Co 10,16). Se celebra «a casa», en petites comunitats, en el decurs d'un menjar fratern, en un clima de joia i de simplicitat.
4. «*Les pregàries*»: l'expressió està en plural; evoca les tres hores de la pregària en el Temple, al matí, al migdia i al vespre. Els apòstols i els altres creients continuen freqüentant el Temple per a la pregària (cf. Ac 3,1). Lluç en subratlla la dimensió de «lloança» de Déu (2,47).

² Tradueix una paraula hebrea (*yarad*) que es troba en els textos de Qumran per designar la comunitat dels que comparteixen el mateix ideal, la mateixa vocació. Llenguatge de pertinença comunitària.

S'institueix un ritme entre «el Temple», que es freqüenta encara en continuïtat amb la fe jueva, i «les cases», on se celebra la fracció del pa i on la identitat cristiana no deixarà d'aprofundir-se gràcies a la celebració de l'eucaristia³.

Aquestes quatre marques són coherents:

el missatge pasqual dels apòstols —ensenyament—	engendra una vida de comunió (una sola fe, un sol cor, una sola bossa)	expressada i sostinguda cada dia amb «la fracció del pa» en cada casa	i tot això provoca la lloança a Déu («les pregàries»), de les quals el Temple encara és el lloc principal.
---	--	---	--

La lloança de Déu porta la vida de la comunitat a la seva font, i per ella donar-ne gràcies. El Temple encara és el lloc indicat d'aquesta lloança, ja que encara existeix i els primers cristians són tots d'origen jueu. No hi ha Església autèntica sense aquest moviment de reconeixement i d'acció de gràcies. La seva vida és «doxològica».

2. Posar els béns en comú

Ja s'anuncia en la primera panoràmica (2,45); es precisa en la segona (4,34-35), que conclou amb un exemple positiu (el de Bernabé) i que obre a un contra-exemple (la història d'Ananies i de Safira, 5,1-11). Ens podem preguntar si tot això no és pura creació llucana. En realitat, Lluc no ha inventat, fins i tot si ha generalitzat. Això ja estava en l'ambient. Les sinagogues tenien pràctiques de distribució setmanals d'ajuts. Els essenis feien bossa comuna. A Qumran, era obligatori. En la comunitat de Jerusalem, al contrari, posar en comú els béns es deixava a la lliure opció de cadascun (5,4). Té per objectiu de prevenir tota indigència: «*Ningú d'entre ells no vivia en la indigència*» (4,34); «*Era distribuït segons les necessitats de cadascú*» (4,35). El que era a la vegada una prescripció i una promesa del Senyor a Israel en el Deuteronomi, esdevenia realitat: «*No hi ha d'haver pobres entre els teus*» (Dt 15,4). Com l'efusió de l'Esperit sobre tot el poble (2,17; cf. Joel 3,1-5: «*en els darrers dies*»), compartir els béns era el signe que en aquella comunitat hi havia la consciència que era la comunitat escatològica; s'hi jugava la identitat de l'Església.

En el món grecoromà també es desplegaven associacions amb objectius múltiples, personals, professionals o religiosos; aquestes afavorien el caràcter social; però generaven «clients» i «amos». No es menciona cap jerarquia d'aquesta mena en el relat dels Fets. Els únics envers els quals se sent un temor religiós són «els apòstols» (5,5.11), que presideixen el repartiment (recepció i distribució dels béns). De la mateixa manera que la comunitat de Jerusalem realitzava l'esperança bíblica, corresponia també a la utopia social tantes vegades afirmada en el món grec i en el eslògan grec habitual per expressar l'amistat: «*Entre amics tot és comú*». Però la comunitat cristiana no era «un club». Als ulls de Lluc, no són només «els amics» que ho tenen tot en comú, sinó «els que havien esdevingut creients» (4,32); tenien *un sol cor* (llenguatge bíblic) i *una*

³ Ac 5,42; 8,3; 9,11; 12,12; 16,15-32; 20,20; 21,8; 28,30. Tot el relat dels Fets fa passar del «Temple» (3,1) a «la casa» (28,30).

sola ànima (llenguatge grec), perquè «*cap d'ells no considerava com a propis els béns que posseïa*» (4,32).

Lluc sap molt bé que aquesta pràctica no ha perdurat. Però en el seu evangeli Jesús posa en guàrdia contra l'acaparament de les riqueses i l'oblit dels pobres. En els Fets s'interessarà per l'equitat en la repartició de les ajudes entre vídues dels hel·lenistes i les vídues dels jueus (Ac 6), com en la iniciativa de l'Església d'Antioquia per «*als germans de Judea*» exposats a una gran fam (sota l'emperador Claudi, entre els anys 46 i 48; Ac 11,27-30).

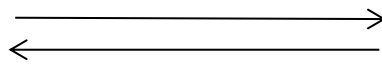
3. Testimoniatge apostòlic, vida comunitària, favor del poble...

Cal remarcar que, en cada panoràmica, l'activitat dels apòstols està íntimament entremesclada amb la descripció de la vida comunitària dels nous creients, fins al punt que es podria tenir la impressió d'un text desordenat. En realitat això és intencionat: és significatiu i vital situar els apòstols (el seu ensenyament, el seu testimoniatge, la seva activitat de guarició) en el cor de la vida comunitària, i aleshores intervé un nou element en la descripció: l'èxit i el creixement de la comunitat. No es tracta de tres elements més o menys juxtaposats en el desordre, sinó de tres facetes de la vida eclesial. L'activitat dels apòstols no pot donar testimoniatge de la resurrecció de Jesús sense el fruit de vida comunitària que produeix, i el joc combinat de l'una i de l'altra engendra el creixement de la comunitat.

L'activitat dels apòstols és a la vegada la d'un «*ensenyament*» (2,42), d'un testimoniatge de la resurrecció de Jesús (4,33) i la de guarició (2,43: «*prodigis i senyals*»; «*gran poder*», 4,33) que confirmen el missatge pasqual (com ho mostra el relat del capítol 3: la guarició del paralític de la porta Bonica). El tercera panoràmica està dedicada gairebé exclusivament a les multituds atretes per les guaricions que es realitzen, fins i tot amb l'ombra de Pere (5,15). S'assisteix a una reedició del ministeri públic de Jesús que es perllonga ara en el ministeri apostòlic (guaricions i exorcismes, 5,16). Com Jesús, Pere actua i ensenya.

D'aquest joc, en què es combinen testimoniatge apostòlic i vida comunitària, en resulta un creixement constant de la comunitat (2,47; 4,33; 5,14), i tot això és l'obra del Senyor: és ell qui afegeix nous membres a la comunitat (2,47). «*La gràcia abundosa de Déu actuava en ells*» (4,33). L'Església en el seu naixement i en el seu creixement no és «una obligació de resultats», sinó una obra de gràcia. Lluc ha subratllat «*el favor*» que els creients troben entre tot el poble (2,47). Arriba a parlar del «*temor*» (2,43) o el profund respecte (5,13) que inspiren quan estan junts al voltant dels apòstols sota el pòrtic de Salomó, perquè són els portadors de la presència divina, d'aquest temor religiós respecte d'ells. L'entremesclament d'aquests temes és altament significatiu: l'Evangeli proclamat pels apòstols es recolza en el nou estil de vida que suscita. El testimoniatge apostòlic de la resurrecció de Jesús no es pot aïllar del testimoniatge de la vida comunitària suscitada per l'Esperit: «*Nosaltres som testimonis d'aquests esdeveniments, nosaltres i també n'és l'Esperit Sant que Déu ha donat als qui l'obeeixen*» (els apòstols, i tots nosaltres, els creients, que obeïm a Déu amb la fe, la conversió i la comunió) (5,32).

Missatge pasqual
(paraula i acció de guarició)

Comunió eclesial en la fe,
l'amistat i el compartir dels
béns, suscitats per l'Esperit
Sant en l'escolta de la Paraula

Testimoniatge dels apòstols

Testimoniatge de l'Esperit

Favor de tot el poble

Temor religiós

**Creixement
de la comunitat**

4. El punt dèbil

No tenim espai de comentar aquí la història d'Ananies i de Safira. Diguem només que el primer punt dèbil que es revela —l'altre en un moment de crisi exterior (persecució dels apòstols)— és la mentida a l'Església —i per tant a l'Esperit, diu Pere— d'Ananies i de la seva dona sobre temes de diners. És també la primera vegada que en el relat dels Fets apareix la paraula «Església». Una parella, una mentida: la història del Paradís i de la Caiguda està a punt de repetir-se, però en l'Església.

VI. Per anar més lluny

1. Les pràctiques socials de l'antic Israel

Els Codis d'Israel (Codi de l'Aliança, Ex 21; Dt 15) han representat un esforç de redreçament de les desviacions que comportava el desenvolupament d'una societat urbana i agrícola, on ja no es vivia la solidaritat nòmada del desert. Amòs, Isaïes, Miquees denuncien els acaparadors, ja que volen esdevenir els únics posseïdors / els únics ocupants / del país, de la terra donada per YHWH de manera indivisa al seu poble. Endeutament progressiu dels més petits fins a perdre la seva terra, després els seus fills, després la seva persona (2Re 4). Pèrdua d'identitat de membre del poble de Déu. La «fractura social» no és d'avui.

Heus aquí els textos principals:

- ♦ *l'alliberament dels esclaus* (Ex 21,1-11): disposició que permet a un esclau hebreu recuperar la llibertat, que ha perdut pel deute, el setè any, després de sis anys de treball. No és obligat ser esclau a perpetuïtat.
- ♦ *el repòs de la terra*: els camps es deixen en guaret cada set anys en benefici dels pobres (Ex 23,10).
- ♦ *l'any de la Condonació* (Dt 15,1-18); es proclama cada set anys, en la festa de les Tendres, la condonació de les penyores i dels deutes i l'alliberament de l'esclau hebreu, home o dona. Aquesta pràctica és un memorial que actualitza l'alliberament d'Egipte (15,15: «Recorda»). En el context d'aquesta pràctica, el Deuteronomi ho expressa a la vegada com un deure i

com una promesa: «No hi ha d'haver pobres entre els teus» (en el teu poble), Dt 15,4. Relacionar amb Ac 4,34.

- ♦ *el jubileu* (Lv 25): cada cinquanta anys, cada fill d'Israel recupera la seva llibertat i el seu patrimoni, que representa el seu lot en el poble de Déu; aquesta disposició, difícil de posar en pràctica, ha rebut una interpretació espiritual. Jesús en fa el símbol de l'alliberament dels pobres que inaugura el seu ministeri (Lc 4,16-21); és l'any «de gràcia» de Déu: cada un és ben rebut per ell, sigui quina sigui la seva situació de desesperació (física, social, religiosa).

2. Les pràctiques de la societat jueva contemporània dels apòstols

Les sinagogues no eren només un lloc de pregària i d'estudi; eren el lloc de distribució setmanal d'ajuda per als pobres. Es poden posar en relació el posar en comú els béns de l'Església de Jerusalem amb les pràctiques dels essenis de Qumran (un moviment del judaisme, que també té adeptes en les ciutats i no només al desert de Qumran, i que pretén representar l'autèntic Israel a través d'una fidelitat rigorosa a la Llei de Moisès). «Menyspreen les riqueses, i la comunitat de béns entre ells és admirable: és impossible trobar entre ells algú que es distingeixi dels altres per la seva fortuna. És de regla que els qui entren en aquesta comunitat abandonin els seus béns en benefici del col·lectiu, de manera que en cap d'ells no es manifesta una pobresa degradant ni una riquesa insolent; els béns de cada un estan barrejats en el conjunt i tots, com els germans, només posseeixen una sola fortuna»⁴.

3. La ciutat ideal del món grec

En la seva *República*, Plató descriu així el gènere de vida dels que s'encarreguen de defensar la ciutat: «D'entrada, ningú d'ells no tindrà res que li pertanyi en propietat, llevat dels objectes de primera necessitat; a més ningú no tindrà habitació o celler on tothom no hi pugui entrar» (PLATÓ, *República* III, 416d). Però d'una manera més general, la ciutat ideal haurà de comportar una certa comunitat de béns entre tots els ciutadans: «Quan la majoria dels ciutadans diuen la mateixa cosa sobre la mateixa relació: Això és meu, això no és meu, no és la marca del millor govern?» (*República* V, 462c). I Plató prossegueix desenvolupant el tema de la unitat de sentiments que ha d'existir entre tots (cf. Ac 4,32) (M.-E. BOISMARD – A. LAMOUILLE, *Les Actes des deux Apôtres, II, Le sens des récits*, Paris, Gabalda 1990, pp. 162-163).

⁴ FLAVI JOSEP, *La Guerra dels Jueus*, II, 8,3.